

USTAWA
z dnia 2008 r.
o samorządzie pielęgniarek i położnych

Rozdział 1
Przepisy ogólne

- Art. 1.** 1. Samorząd zawodowy pielęgniarek i położnych, zwany dalej „samorządem”, reprezentuje zawodowe, społeczne i gospodarcze interesy tych zawodów.
2. Jednostkami organizacyjnymi samorządu posiadającymi osobowość prawną są: okręgowe izby pielęgniarek i położnych oraz Naczelna Izba Pielęgniarek i Położnych.
3. Samorząd jest niezależny w wykonywaniu swych zadań i podlega przepisom prawa.
4. Przynależność pielęgniarek i położnych do samorządu jest obowiązkowa.

Art. 2. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) pielęgniarce, położnej - należy przez to rozumieć również odpowiednio pielęgniarza, położnego;
- 2) izbie - należy przez to rozumieć okręgową izbę pielęgniarek i położnych i Naczelną Izbę Pielęgniarek i Położnych;
- 3) radzie - należy przez to rozumieć okręgową radę pielęgniarek i położnych i Naczelną Radę Pielęgniarek i Położnych;
- 4) okręgowym zjeździe, okręgowej radzie, okręgowym sądzie i okręgowym rzeczniku - należy przez to rozumieć odpowiednio - okręgowy zjazd pielęgniarek i położnych, okręgową radę pielęgniarek i położnych, okręgowy sąd pielęgniarek i położnych i okręgowego rzecznika odpowiedzialności zawodowej;

- 5) Krajowym Zjeździe, Naczelnej Radzie, Naczelnym Sądzie i Naczelnym Rzeczniku - należy przez to rozumieć odpowiednio Naczelną Radę Pielęgniarek i Położnych, Naczelny Sąd Pielęgniarek i Położnych, Naczelnego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej;
- 6) rzeczniku odpowiedzialności zawodowej - należy przez to rozumieć okręgowego rzecznika odpowiedzialności zawodowej i Naczelnego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej;
- 7) sądzie pielęgniarek i położnych - należy przez to rozumieć okręgowy sąd pielęgniarek i położnych i Naczelny Sąd Pielęgniarek i Położnych;
- 8) zawodzie bez bliższego określenia – należy przez to rozumieć zawód pielęgniarki i położnej;
- 9) państwie członkowskim Unii Europejskiej - należy przez to rozumieć również państwo członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym oraz Konfederację Szwajcarską;
- 10) obywatelach państw członkowskich Unii Europejskiej - należy przez to rozumieć również członków ich rodzin w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz.U. Nr 144, poz. 1043) oraz obywateli państw trzecich posiadających zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego WE w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach (Dz.U. z 2006 r. Nr 234, poz. 1694).

Art. 3. 1. Zadaniem samorządu jest w szczególności:

- 1) sprawowanie pieczy i nadzoru nad należytym wykonywaniem zawodu;
- 2) ustalanie i upowszechnianie zasad etyki zawodowej oraz sprawowanie nadzoru nad ich przestrzeganiem;
- 3) ustalanie standardów zawodowych i standardów kwalifikacji zawodowych obowiązujących na poszczególnych stanowiskach pracy,
- 4) opiniowanie programu kształcenia zawodowego;
- 5) współdziałanie w ustalaniu kierunków rozwoju pielęgniarstwa;
- 6) integrowanie środowiska pielęgniarek i położnych;
- 7) obrona godności zawodowej;

- 8) reprezentowanie i ochrona zawodu;
- 9) udzielanie informacji na temat uznawania kwalifikacji zawodowych, uregulowań prawnych dotyczących ochrony zdrowia, ubezpieczeń społecznych oraz zasad etyki zawodowej w zakresie niezbędnym do wykonywania zawodu;
- 10) zajmowanie stanowiska w sprawach stanu zdrowia społeczeństwa, polityki zdrowotnej państwa oraz organizacji ochrony zdrowia;
- 11) edukacja zdrowotna i promocja zdrowia;
- 12) współpraca z towarzystwami naukowymi, szkołami wyższymi i jednostkami badawczo-rozwojowymi w kraju i za granicą;
- 13) współpraca z samorządami innych zawodów medycznych w kraju i za granicą;
- 14) organizowanie i prowadzenie instytucji samopomocowych i innych form pomocy materialnej dla pielęgniarek, położnych;
- 15) zarządzanie majątkiem własnym;
- 16) prowadzenie działalności wydawniczej;
- 17) uznawanie kwalifikacji pielęgniarek i położnych będących obywatelami państw członkowskich Unii Europejskiej, zamierzających wykonywać zawód pielęgniarki lub położnej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 18) prowadzenie rejestrów na podstawie ustawy z dnia ... 2008 r. o zawodach pielęgniarki i położnej.

2. Samorząd wykonuje swoje zadania w szczególności przez:

- 1) stwierdzanie i przyznawanie prawa wykonywania zawodu oraz prowadzenie rejestru pielęgniarek i rejestru położnych;
- 2) negocjowanie warunków wykonywania zawodu pielęgniarki i zawodu położnej;
- 3) opiniowanie i wnioskowanie w sprawach kształcenia zawodowego;
- 4) przewodniczenie komisjom konkursowym na stanowiska pielęgniarek naczelnych; przełożonych i pielęgniarek oddziałowych oraz uczestnictwo w konkursach na inne kierownicze stanowiska w zakładach opieki zdrowotnej o ile odrębne przepisy przewidują obowiązek przeprowadzania takich konkursów;
- 5) udział w kształtowaniu i stosowaniu prawa w zakresie dotyczącym ochrony zdrowia i zasad organizacji opieki zdrowotnej;
- 6) orzekanie w zakresie odpowiedzialności zawodowej;

7) wykonywanie innych zadań zleconych przez organy władzy publicznej, w szczególności przez ministra właściwego do spraw zdrowia.

3. W celu realizacji zadań, o których mowa w ust. 1 pkt 9, Naczelna Izba może tworzyć w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia ośrodki informacyjno-edukacyjne.

4. Uprawnienia samorządu wymienione w ust. 2 pkt 2 nie naruszają uprawnień związków zawodowych, wynikających z odrębnych przepisów.

Art. 4. 1. Członkami samorządu są pielęgniarki i położne, które mają prawo wykonywania zawodu i są wpisane do rejestru prowadzonego przez właściwą ze względu na miejsce wykonywania zawodu okręgową radę.

2. Pielęgniarka i położna staje się członkiem samorządu z dniem wpisania do rejestru, o którym mowa w ust. 1.

3. Pielęgniarka i położna przestaje być członkiem samorządu z dniem skreślenia z rejestru, o którym mowa w ust. 1.

4. W razie zgłoszenia zamiaru wykonywania zawodu na obszarze działania dwóch lub więcej okręgowych izb, pielęgniarka lub położna jest obowiązana dokonać wyboru okręgowej izby, której będzie członkiem.

5. W przypadku, o którym mowa w ust. 4, pielęgniarka lub położna składa wniosek o wykreślenie jej z dotychczasowego rejestru wraz z informacją o dokonany wyborze okręgowej izby, której chce zostać członkiem.

6. Po otrzymaniu uchwały o skreśleniu z rejestru z dotychczasowej okręgowej izby pielęgniarka lub położna składa wniosek o wpis do rejestru wybranej przez siebie okręgowej izby.

7. Przepisów ust. 5 i 6 nie stosuje się, jeżeli pielęgniarka lub położna pozostaje członkiem dotychczasowej okręgowej izby.

Art. 5. 1. Członkowie samorządu są obowiązani:

- 1) postępować zgodnie z zasadami etyki zawodowej oraz zasadami wykonywania zawodu określonymi w ustawie z dnia 2008 r. o zawodach pielęgniarki i położnej;
- 2) sumiennie wykonywać obowiązki zawodowe;
- 3) przestrzegać uchwał organów izb;
- 4) regularnie opłacać składkę członkowską.

2. Członkowie samorządu mają prawo:

- 1) wybierać i być wybierani do organów izb, z zastrzeżeniem art. 10 ust. 1, 2, 4 i 5;
- 2) korzystać z pomocy izb w zakresie rozwijania kwalifikacji zawodowych oraz w zakresie ochrony właściwych warunków wykonywania zawodu;
- 3) korzystać z ochrony i pomocy prawnej izb;
- 4) korzystać z innych świadczeń izb i działalności samopomocowej.

Art. 6. 1. Pracodawca nie może, bez zgody właściwej rady, wypowiedzieć lub rozwiązać umowy o pracę ani wypowiedzieć warunków pracy i płacy pielęgniarce lub położnej:

- 1) pełniącej funkcję z wyboru w organach izb, o których mowa w art. 7 ust.1 pkt 2-5 i art. 8 ust.1 pkt 2-5, w czasie jej pełnienia oraz w okresie jednego roku po ustaniu kadencji;
- 2) pełniącej funkcję zastępcy rzecznika odpowiedzialności zawodowej.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się w przypadkach określonych w art.40, art.41¹ oraz art. 43 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.¹).

Rozdział 2

Organy samorządu i ogólne zasady ich działania

Art. 7. 1. Organami okręgowej izby są:

- 1) okręgowy zjazd;
- 2) okręgowa rada;
- 3) okręgowa komisja rewizyjna;
- 4) okręgowy sąd;
- 5) okręgowy rzecznik odpowiedzialności zawodowej;

2. Okręgową izbę stanowią pielęgniarki i położne wpisane do rejestru pielęgniarok, położnych prowadzonego przez okręgową radę.

¹) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 113, poz. 717, z 1999 r. Nr 99, poz. 1152, z 2000 r. Nr 19, poz. 239, Nr 43, poz. 489, Nr 107, poz. 1127 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 11, poz. 84, Nr 28, poz. 301, Nr 52, poz. 538, Nr 99, poz. 1075, Nr 111, poz. 1194, Nr 123, poz. 1354, Nr 128, poz. 1405 i Nr 154, poz. 1805, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 135, poz. 1146, Nr 196, poz. 1660, Nr 199, poz. 1673 i Nr 200, poz. 1679, z 2003 r. Nr 166, poz. 1608 i Nr 213, poz. 2081, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 99, poz. 1001, Nr 120, poz. 1252 i Nr 240, poz. 2407, z 2005 r. Nr 10, poz. 71, Nr 68, poz. 610, Nr 86, poz. 732 i Nr 167, poz. 1398 oraz z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 133, poz. 935 i Nr 217, poz. 1587.

3. Obszar działania poszczególnych okręgowych izb, ich liczbę i siedziby ustala krajowy zjazd na wniosek właściwych zjazdów okręgowych.

Art. 8. 1. Organami Naczelnej Izby są:

- 1) Krajowy Zjazd;
- 2) Naczelna Rada;
- 3) Naczelna Komisja Rewizyjna;
- 4) Naczelny Sąd;
- 5) Naczelny Rzecznik.

2. Siedzibą Naczelnej Izby jest Warszawa.

Art. 9. 1. Kadencja organów izby trwa 4 lata, jednakże organy są obowiązane działać do czasu ukonstytuowania się nowowybranych organów.

2. Tę samą funkcję w organach izby można pełnić nie dłużej niż przez dwie następujące po sobie kadencje.

Art. 10. 1. Czynne prawo wyborcze przysługuje wszystkim członkom izby, z wyjątkiem członków:

- 1) ukaranych karą wymienioną w art. 58 ust. 1 pkt 6;
- 2) wobec których sąd orzekł prawomocnie środek karny w postaci pozbawienia praw publicznych lub zakazu wykonywania zawodu albo sąd lub prokurator wydał postanowienie o zastosowaniu środka zapobiegawczego w postaci zawieszenia prawa wykonywania zawodu.

2. Bierne prawo wyborcze przysługuje wszystkim członkom izby, z wyjątkiem członków:

- 1) zawieszonych w prawie wykonywania zawodu na podstawie art. 37 ust. 4 ustawy z dnia2008 r. o zawodach pielęgniarstwa i położniczym,
- 2) wobec których sąd orzekł prawomocnie środek karny w postaci pozbawienia praw publicznych lub zakazu wykonywania zawodu albo sąd lub prokurator wydał postanowienie o zastosowaniu środka zapobiegawczego w postaci zawieszenia prawa wykonywania zawodu,
- 3) skazanych prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo lub przestępstwo

skarbowe,

4) ukaranych jedną z kar wymienionych w art. 58 ust. 1 pkt 1-6

- do czasu upływu terminu zatarcia kary lub upływu terminu, na który został orzeczony środek zabezpieczający.

3. Czynne i bierne prawo wyborcze nie przysługuje także członkom samorządu, którzy za okres co najmniej jednego roku nie opłacili składki członkowskiej.

4. Wybory do organów izby odbywają się w głosowaniu tajnym, przy nieograniczonej liczbie kandydatów.

5. Do pełnienia funkcji rzecznika odpowiedzialności zawodowej, jego zastępcy oraz członków sądów pielęgniarek i położnych mogą kandydować pielęgniarzki, położne wykonujące zawód nieprzerwanie co najmniej od 10 lat.

6. Członek sądu pielęgniarek i położnych, komisji rewizyjnej, Naczelnej Komisji Rewizyjnej, rzecznika odpowiedzialności zawodowej i jego zastępcy, nie mogą być członkami innego organu samorządu, z wyjątkiem okręgowego zjazdu i Krajowego Zjazdu.

7. W razie wygaśnięcia mandatu okręgowego rzecznika odpowiedzialności zawodowej przed upływem kadencji lub niemożności sprawowania funkcji, do czasu wyboru nowego rzecznika funkcję tę pełni jeden z zastępców wyznaczony przez Naczelnego Rzecznika.

8. W razie wygaśnięcia mandatu Naczelnego Rzecznika przed upływem kadencji lub niemożności sprawowania funkcji, do czasu wyboru nowego rzecznika funkcję tę pełni jeden z zastępców wyznaczony przez Naczelny Sąd.

Art. 11. 1. Mandat członka organu izby przed upływem kadencji wygasa wskutek:

1) skreślenia z rejestru pielęgniarek i położnych prowadzonego przez okręgową izbę;

2) odwołania przez organ, który dokonał wyboru;

3) ukarania karą wymienioną w art. 58 ust. 1 pkt. 1-6;

4) prawomocnej uchwały okręgowej rady w sprawie zawieszenia prawa wykonywania zawodu;

5) odwołania składu organu;

6) prawomocnego orzeczenia przez sąd środka karnego w postaci pozbawienia praw publicznych lub zakazu wykonywania zawodu pielęgniarzki, położnej albo orzeczenia przez sąd lub prokuratora środka zabezpieczającego polegającego na zakazie wykonywania

zawodu;

7) prawomocnego skazania przez sąd za przestępstwo umyślne;

8) nieopłacenia przez okres jednego roku składki członkowskiej;

9) zrzeczenia się mandatu;

10) śmierci.

2. Mandat członka organu izby ulega zawieszeniu w przypadku uznania go za podejrzanego o popełnienie przestępstwa, w szczególności przeciwko życiu i zdrowiu oraz przestępstwa przyjęcia korzyści majątkowej lub osobistej w związku z pełnieniem funkcji publicznej.

3. Skreślenie z rejestru pielęgniarek i położnych prowadzonego przez okręgową izbę z powodu przeniesienia się na obszar działania innej izby powoduje utratę mandatu członka organu wyłącznie w okręgowej izbie, której był członkiem.

Art. 12. 1. Uchwały organów izby podejmowane są zwykłą większością głosów przy obecności, co najmniej połowy członków tego organu.

2. Uchwałę okręgowej rady pielęgniarek i położnych lub uchwałę Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych podpisuje przewodniczący lub wice przewodniczący oraz członek rady i odpowiednio Prezes Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych, wice prezes oraz członek prezydium.

Art. 13. 1. Organy samorządu przekazują ministrowi właściwemu do spraw zdrowia swoje uchwały dotyczące praw i obowiązków członków samorządu, niezwłocznie po ich podjęciu.

2. Uchwałę uważa się za skuteczną, gdy minister właściwy do spraw zdrowia nie sprzeciwi się jej treści w terminie 30 dni od dnia otrzymania uchwały. Minister właściwy do spraw zdrowia wyraża sprzeciw w formie decyzji administracyjnej, w przypadku stwierdzenia niezgodności uchwały z prawem.

3. Decyzja ministra właściwego do spraw zdrowia, o której mowa w ust. 2 może być zaskarżona do sądu administracyjnego przez organ samorządu w terminie 30 dni od daty doręczenia tej decyzji.

4. Minister właściwy do spraw zdrowia może zwrócić się do Krajowego Zjazdu, Naczelnej Rady lub okręgowego zjazdu, okręgowej rady z wnioskiem o podjęcie uchwały w sprawie należącej do właściwego samorządu.

5. Wniosek, o którym mowa w ust. 3, powinien rozpatrzyć najbliższy Krajowy Zjazd albo najbliższy okręgowy zjazd, a Naczelna Rada albo okręgowa rada – w terminie miesiąca od jego wpływu.

6. W przypadku nie rozpatrzenia wniosku ministra właściwego do spraw zdrowia, wskazanego w ust. 4, minister właściwy do spraw zdrowia może wydać decyzję rozstrzygającą kwestie wskazaną we wniosku. Decyzja ta ma moc uchwały samorządu.

Art. 14. 1. Członkowie organów izby pełnią swoje obowiązki nieodpłatnie.

2. Krajowy Zjazd ustala wykaz stanowisk w organach izby, których pełnienie może być wynagradzane.

3. Naczelna Rada ustala zasady wynagradzania osób pełniących obowiązki na stanowiskach określonych w ust. 2.

4. Wysokość wynagrodzenia dla członków organów Naczelnej Izby ustala Naczelna Rada, a dla członków organów okręgowej izby - okręgowa rada.

Art. 15. 1. Na wniosek okręgowej rady lub Naczelnej Rady pracodawca jest obowiązany zwolnić od pracy pracownika pełniącego funkcję z wyboru w organach izby lub wykonującego czynności na rzecz izby, bez prawa do wynagrodzenia.

2. Naczelna Rada określa zasady i tryb kompensacji wynagrodzenia przez organy samorządu na czas zwolnień od pracy, o których mowa w ust. 1, oraz tryb zwrotu kosztów podróży i innych uzasadnionych wydatków poniesionych przez członka w związku z wykonywaniem czynności na rzecz izby, na zasadach przewidzianych dla pracownika.

Rozdział 3

Organy okręgowej izby

Art. 16. Najwyższym organem okręgowej izby jest okręgowy zjazd.

Art. 17. 1. W okręgowym zjeździe uczestniczą delegaci wybrani w rejonach obejmujących swym zasięgiem część obszaru działania izby.

2. Zasady podziału izby na rejony oraz liczbę delegatów biorących udział w okręgowym zjeździe ustala okręgowa rada na podstawie prowadzonych rejestrów.

3. W okręgowym zjeździe mogą uczestniczyć, z głosem doradczym, niebędący delegatami członkowie ustępującej okręgowej rady, okręgowej komisji rewizyjnej, okręgowego sądu oraz okręgowy rzecznik i jego zastępcy.

Art. 18. 1. Okręgowy zjazd odbywa się raz w roku i jest zwoływany przez okręgową radę.

2. Nadzwyczajny okręgowy zjazd zwołuje okręgowa rada:

- 1) z własnej inicjatywy;
- 2) na wniosek Naczelnej Rady;
- 3) na wniosek okręgowej komisji rewizyjnej;
- 4) na wniosek co najmniej 1/5 członków okręgowej izby.

3. Nadzwyczajny okręgowy zjazd zwołuje się w ciągu miesiąca od dnia wpływu wniosku.

Art. 19. 1. Okręgowy zjazd w szczególności:

- 1) ustala zasady gospodarki finansowej izby oraz uchwała roczny budżet;
- 2) rozpatruje i zatwierdza roczne i kadencyjne sprawozdania z działalności okręgowej rady, okręgowej komisji rewizyjnej, okręgowego sądu i okręgowego rzecznika,
- 3) ustala liczbę członków oraz szczegółową organizację, zasady i tryb działania organów izby;
- 4) dokonuje wyboru przewodniczącego i członków: okręgowej rady, okręgowej komisji rewizyjnej, okręgowego sądu oraz wybiera okręgowego rzecznika i jego zastępców;
- 5) wybiera delegatów na Krajowy Zjazd;
- 6) odwołuje członków organów izby przed upływem kadencji;
- 7) udziela absolutorium ustępującej okręgowej radzie;
- 8) podejmuje uchwały w sprawach istotnych dla zawodów pielęgniarstwa, położniczego;
- 9) podejmuje uchwały w innych sprawach objętych zakresem działania izby.

2. Niezatwierdzenie sprawozdania, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, jest równoznaczne z wnioskiem o odwołanie członków danego organu, danej kadencji.

Art. 20. Okręgowa rada jest organem wykonawczym okręgowej izby i wykonuje zadania samorządu na obszarze działania izby, a w szczególności:

- 1) wykonuje uchwały okręgowego zjazdu;
- 2) stwierdza oraz przyznaje prawo wykonywania zawodu;
- 3) prowadzi rejestr pielęgniarek i rejestr położnych oraz skreśla z tego rejestru;
- 4) powołuje komisje problemowe i kieruje ich pracą;
- 5) prowadzi bieżące sprawy izby i wykonuje zadania zlecone przez Naczelną Radę;
- 6) składa roczne i kadencyjne sprawozdania z działalności oraz wykonania budżetu przed okręgowym zjazdem;
- 7) współpracuje z terenowymi organami administracji rządowej oraz z samorządem terytorialnym.

Art. 21. 1. W skład prezydium okręgowej rady wchodzi: przewodniczący rady wybrany przez okręgowy zjazd oraz wybrani przez radę spośród jej członków: wiceprzewodniczący, sekretarz, skarbnik i członkowie.

2. Prezydium jest organem wykonawczym okręgowej rady i działa w imieniu rady w sprawach określonych jej uchwałą, z wyjątkiem spraw określonych w art. 20 ust. 1 pkt 6.

3. Przewodniczącemu okręgowej komisji rewizyjnej, przewodniczącemu okręgowego sądu oraz okręgowemu rzecznikowi i jego zastępcom służy prawo do udziału w posiedzeniach okręgowej rady i jej prezydium.

Art. 22. Okręgowa komisja rewizyjna:

- 1) kontroluje działalność finansową i gospodarczą okręgowej rady;
- 2) składa sprawozdania okręgowemu zjazdowi i Naczelnej Komisji Rewizyjnej;
- 3) występuje z wnioskiem w sprawie udzielenia absolutorium okręgowej radzie.

Art. 23. Okręgowy sąd:

- 1) rozpatruje sprawy z zakresu odpowiedzialności zawodowej wniesione przez okręgowego rzecznika;
- 2) dokonuje wyboru zastępców przewodniczącego okręgowego sądu spośród członków tego sądu;

- 3) składa okręgowej radzie okresowe informacje o stanie prowadzonych spraw;
- 4) składa okręgowemu zjazdowi roczne i kadencyjne sprawozdania.

Art. 24. Okręgowy rzecznik:

- 1) prowadzi postępowanie wyjaśniające w sprawach z zakresu odpowiedzialności zawodowej;
- 2) sprawuje funkcję oskarżyciela przed sądami pielęgniarek i położnych;
- 3) organizuje szkolenia w zakresie odpowiedzialności zawodowej;
- 4) składa sprawozdanie z działalności okręgowemu zjazdowi.

Rozdział 4

Organy Naczelnej Izby

Art. 25. Najwyższym organem Naczelnej Izby jest Krajowy Zjazd.

Art. 26. 1. W Krajowym Zjeździe biorą udział delegaci wybrani przez okręgowe zjazdy oraz, z głosem doradczym, niebędący delegatami członkowie ustępujących organów Naczelnej Izby, wymienionych w art. 8 ust. 1 pkt 2-5.

2. Liczbę delegatów z poszczególnych okręgowych izb określa Naczelna Rada.

3. Krajowy Zjazd zwołuje Naczelna Rada co 4 lata.

4. Nadzwyczajny Krajowy Zjazd zwołuje Naczelna Rada:

- 1) z własnej inicjatywy;
- 2) na wniosek Naczelnej Komisji Rewizyjnej;
- 3) na wniosek, co najmniej 1/3 okręgowych rad.

5. Nadzwyczajny Krajowy Zjazd zwołuje się w ciągu 3 miesięcy od dnia wpłynięcia wniosku.

Art. 27. Krajowy Zjazd w szczególności:

- 1) uchwała zasady etyki zawodowej;
- 2) zajmuje stanowisko w sprawie kierunków rozwoju pielęgniarstwa;

- 3) uchwała program działania samorządu;
- 4) uchwała regulaminy organów Naczelnej Izby i ramowe regulaminy organów okręgowych izb;
- 5) ustala regulamin wyborów do organów izb oraz tryb odwoływania ich członków;
- 6) ustala liczbę członków organów Naczelnej Izby i liczbę zastępców Naczelnego Rzecznika;
- 7) wybiera Prezesa i członków Naczelnej Rady, przewodniczącego i członków Naczelnej Komisji Rewizyjnej i Naczelnego Sądu oraz Naczelnego Rzecznika i jego zastępców;
- 8) uchwała zasady gospodarki finansowej Naczelnej Izby;
- 9) rozpatruje i zatwierdza sprawozdania organów Naczelnej Izby;
- 10) określa wysokość składki członkowskiej oraz zasady jej podziału;
- 11) podejmuje uchwałę w sprawie udzielenia absolutorium Naczelnej Radzie.

Art. 28. 1. W skład Naczelnej Rady wchodzi:

- 1) Prezes Naczelnej Rady;
- 2) członkowie wybrani przez Krajowy Zjazd;
- 3) przewodniczący okręgowych rad.

2. Naczelna Rada wybiera spośród siebie Prezydium. Prezydium Naczelnej Rady stanowią: Prezes i wybrani przez Naczelną Radę wiceprezesi, sekretarz, skarbnik i członkowie.

3. Prezydium działa w imieniu rady w sprawach określonych jej uchwałą, z wyjątkiem uchwalenia budżetu.

Art. 29. 1. Naczelna Rada jest organem wykonawczym Naczelnej Izby i kieruje działalnością samorządu w okresie między Krajowymi Zjazdami, a w szczególności:

- 1) wykonuje uchwały Krajowego Zjazdu;
- 2) analizuje i opiniuje kierunki rozwoju ochrony zdrowia;
- 3) przygotowuje wnioski dotyczące zasad etyki zawodowej;
- 4) ustala standardy zawodowe i standardy kwalifikacji zawodowych obowiązujące na poszczególnych stanowiskach pracy;
- 5) reprezentuje samorząd, w tym w ustalaniu warunków umów związanych z przekazywaniem przez ministra zdrowia środków finansowych na realizację zadań określonych w art. 89 ust. 1;

- 6) rozpatruje odwołania od uchwał okręgowych rad;
- 7) uchwała budżet organów Naczelnej Izby;
- 8) podejmuje uchwały w innych sprawach należących do samorządu, niezastrzeżonych dla innych organów;
- 9) ustala wzory pieczęci organów samorządu;
- 10) prowadzi Centralny Rejestr Pielęgniarek i Położnych;
- 11) opiniuje projekty aktów normatywnych dotyczących ochrony zdrowia i zasad organizacji opieki zdrowotnej;
- 12) przedstawia Radzie Ministrów coroczne informacje o działalności samorządu.

2. Naczelna Rada może powoływać stałe lub doraźne komisje lub zespoły robocze.

3. Naczelna Rada może zwrócić się do okręgowej rady o podjęcie uchwały w określonej sprawie należącej do zakresu jej działania. Uchwała okręgowej rady powinna być podjęta w ciągu miesiąca od dnia doręczenia uchwały Naczelnej Rady.

4. Naczelna Rada uchyla uchwałę okręgowej rady sprzeczną z prawem, regulaminem wydanym na podstawie ustawy lub uchwałą wyższego organu.

Art. 30. W posiedzeniach Naczelnej Rady i jej prezydium mają prawo uczestniczyć, z głosem doradczym, Przewodniczący Naczelnej Komisji Rewizyjnej, Przewodniczący Naczelnego Sądu oraz Naczelny Rzecznik i jego zastępcy.

Art. 31. Naczelna Komisja Rewizyjna:

- 1) kontroluje działalność finansową i gospodarczą Naczelnej Rady;
- 2) rozpatruje i zatwierdza sprawozdanie z wykonania budżetu organów Naczelnej Izby;
- 3) przedstawia Krajowemu Zjazdowi sprawozdanie wraz z wnioskiem w sprawie absolutorium dla Naczelnej Rady;
- 4) przedstawia Naczelnej Radzie coroczne informacje o wynikach przeprowadzonych kontroli;
- 5) sprawuje nadzór nad działalnością okręgowych komisji rewizyjnych.

Art. 32. Naczelny Sąd:

- 1) rozpoznaje sprawy z zakresu odpowiedzialności zawodowej;
- 2) rozpatruje zażalenia w przypadkach przewidzianych w ustawie;
- 3) składa Naczelnej Radzie okresowe sprawozdania o stanie prowadzonych spraw;
- 3) dokonuje wyboru zastępców przewodniczącego Naczelnego Sądu spośród członków tego Sądu;
- 4) składa Naczelnej Radzie okresowe informacje o stanie spraw z zakresu odpowiedzialności zawodowej;
- 5) składa Krajowemu Zjazdowi sprawozdanie kadencyjne;
- 6) rozpoznaje odwołania od orzeczeń okręgowych sądów;
- 7) rozpoznaje zażalenia na postanowienie, o którym mowa w art. 52 ust. 2;
- 8) orzeka o wznowieniu postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej.

Art. 33. Naczelny Rzecznik:

- 1) prowadzi postępowanie w sprawach odpowiedzialności zawodowej;
- 2) sprawuje nadzór nad działalnością okręgowych rzeczników;
- 3) sprawuje funkcję oskarżyciela przed sądem pielęgniarek i położnych;
- 4) rozpatruje zażalenia w przypadkach przewidzianych w ustawie;
- 5) rozpatruje skargi na przewlekłość postępowania okręgowych rzeczników;
- 6) organizuje szkolenia w zakresie odpowiedzialności zawodowej;
- 7) składa Krajowemu Zjazdowi sprawozdanie ze swojej działalności.

Rozdział 5

Odpowiedzialność zawodowa

Art. 34. 1. Członkowie izb podlegają odpowiedzialności zawodowej przed sądem pielęgniarek i położnych za postępowanie sprzeczne z zasadami etyki zawodowej oraz za zawinione naruszenie przepisów dotyczących wykonywania zawodu, zwane dalej „przewinieniem zawodowym”.

2. Odpowiedzialności zawodowej, o której mowa w ust. 1, podlegają także obywatele państw członkowskich Unii Europejskiej wykonujący czasowo i okazjonalnie zawód pielęgniarstwa, położnej na terytorium Rzeczypospolitej Polski.

Art. 35. Postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej o ten sam czyn toczy się niezależnie od postępowania karnego lub postępowania dyscyplinarnego, wszczętego w jednostce organizacyjnej, w której przepisy szczególne przewidują takie postępowanie. Może jednak być ono zawieszane do czasu ukończenia postępowania karnego.

Art. 36. 1. Postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej obejmuje:

- 1) czynności sprawdzające;
- 2) postępowanie wyjaśniające;
- 3) postępowanie przed sądem pielęgniarstwa i położnych;
- 4) postępowanie wykonawcze.

2. Celem czynności sprawdzających jest wstępne zbadanie okoliczności koniecznych do ustalenia, czy istnieją podstawy do wszczęcia postępowania wyjaśniającego. W trakcie czynności sprawdzających nie przeprowadza się dowodu z opinii biegłego ani czynności wymagających spisania protokołu, z wyjątkiem możliwości przesłuchania w charakterze świadka osoby składającej skargę na pielęgniarkę, położną.

3. Celem postępowania wyjaśniającego jest ustalenie, czy został popełniony czyn mogący stanowić przewinienie zawodowe, wyjaśnienie okoliczności sprawy, a w przypadku stwierdzenia znamion przewinienia zawodowego ustalenie obwinionej oraz zebranie, zabezpieczenie i w niezbędnym zakresie utrwalenie dowodów dla sądu pielęgniarstwa i położnych.

Art. 37. Stronami postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej pielęgniarstwa i położnych są rzecznik odpowiedzialności zawodowej, pokrzywdzony i obwiniona.

Art. 38. 1. Pokrzywdzonym jest osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, której dobro prawne zostało bezpośrednio naruszone lub zagrożone przez przewinienie zawodowe.

2. Pokrzywdzony może ustanowić nie więcej niż dwóch pełnomocników spośród pielęgniarek i położnych, adwokatów lub radców prawnych.

3. W razie śmierci pokrzywdzonego jego prawa w postępowaniu w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej może wykonywać małżonek, wstępny, zstępny, rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, a także osoba pozostająca we wspólnym pożyciu.

4. Organ prowadzący postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej może ograniczyć pokrzywdzonemu dostęp do akt sprawy w zakresie koniecznym do zachowania tajemnicy, o której mowa w art. 17 ustawy z dnia2008r. o zawodach pielęgniarstwa i położnej oraz ochrony danych zawartych w dokumentacji medycznej, o której mowa w art. 18 ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. z 2007 r. Nr 14, poz. 89).

Art. 39. 1. Za obwinioną uważa się pielęgniarkę, położną, wobec której w toku postępowania wyjaśniającego rzecznik odpowiedzialności zawodowej wydał postanowienie o przedstawieniu zarzutu.

2. Obwiniona może ustanowić nie więcej niż dwóch obrońców spośród pielęgniarek i położnych, adwokatów lub radców prawnych.

3. W czasie postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej, na uzasadniony wniosek obwinionej, właściwy sąd pielęgniarek i położnych może ustanowić jej obrońcę z urzędu spośród pielęgniarek i położnych.

4. W przypadku gdy zachodzi uzasadniona wątpliwość co do poczytalności obwinionej i nie ma ona obrońcy z wyboru, właściwy sąd pielęgniarek i położnych ustanawia jej obrońcę z urzędu spośród pielęgniarek i położnych. W postępowaniu wyjaśniającym okręgowy sąd ustanawia obrońcę na wniosek rzecznika odpowiedzialności zawodowej.

5. Jeżeli organ prowadzący postępowanie uzna za niezbędne ustanowienie obrońcy ze względu na okoliczności utrudniające obronę, właściwy sąd pielęgniarek i położnych ustanawia obwinionej obrońcę z urzędu spośród pielęgniarek i położnych.

Art. 40. 1. Organ prowadzący postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej przeprowadza dowody na wniosek stron lub z urzędu.

2. Jeżeli stwierdzenie okoliczności mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy wymaga wiadomości specjalnych, zasięga się opinii biegłego.
3. W celu wydania opinii o stanie zdrowia psychicznego obwinionej powołuje się dwóch biegłych lekarzy psychiatrów.
4. Nie stanowi naruszenia tajemnicy składanie przez pielęgniarkę, położną zeznań lub wyjaśnień w trakcie postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej.

Art. 41. 1. Jeżeli w postępowaniu w sprawie odpowiedzialności zawodowej świadek lub biegły bez usprawiedliwienia nie stawił się na wezwanie rzecznika odpowiedzialności zawodowej lub na rozprawę przed sądem pielęgniarek i położnych albo bezpodstawnie odmawia zeznań, rzecznik odpowiedzialności zawodowej lub sąd pielęgniarek i położnych może zwrócić się do sądu rejonowego, właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby wezwanej, o przesłuchanie jej w charakterze świadka lub biegłego na wskazane okoliczności.

2. O terminie i miejscu przesłuchania świadka lub biegłego sąd rejonowy zawiadamia strony, a protokół z przesłuchania przesyła organowi, który zwrócił się o przesłuchanie.
3. Czynności, o której mowa w ust 1, sąd rejonowy dokonuje na posiedzeniu.
4. Do czynności, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego.

Art. 42. 1. Obwinioną uważa się za niewinną dopóki jej wina nie zostanie stwierdzona prawomocnym orzeczeniem sądu pielęgniarek i położnych.

2. Wszelkie wątpliwości, których w postępowaniu w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej nie da się usunąć, należy tłumaczyć na korzyść obwinionej.
3. Organy prowadzące postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej kształtują swe przekonanie na podstawie swobodnej oceny przeprowadzonych dowodów, uwzględniając okoliczności przemawiające zarówno na korzyść jak i na niekorzyść obwinionej.

Art. 43. 1. Postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej nie wszczyna się, jeżeli:

- 1) czynu nie popełniono albo brak jest danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie jego popełnienia;

2) czyn nie zawiera znamion przewinienia zawodowego albo przepisy ustawy stanowią, że sprawca nie popełnia przewinienia zawodowego;

3) obwiniona zmarła;

4) nastąpiło przedawnienie karalności;

5) postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej co do tego samego czynu tej samej osoby zostało prawomocnie zakończone albo wcześniej wszczęte toczy się.

2. Postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej umarza się, jeżeli wystąpią przesłanki wymienione w ust. 1 lub jeżeli w toku postępowania stwierdzono, że szkodliwość społeczna czynu jest znikoma.

3. W razie śmierci obwinionej przed ukończeniem rozpoczętego postępowania przed sądem pielęgniarek i położnych, toczy się ono nadal, jeżeli w terminie dwumiesięcznym od dnia zgonu obwinionej zażąda tego jej małżonek, wstępny, zstępny, rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, osoba pozostająca we wspólnym pożyciu. W takim przypadku sąd pielęgniarek i położnych może wydać tylko orzeczenie uniewinniające, albo w braku przesłanek dla wydania tego rodzaju orzeczenie - umorzyć postępowanie.

Art. 44. 1. Nie można wszcząć postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej, jeżeli od chwili popełnienia czynu upłynęły 3 lata.

2. Bieg przedawnienia przerywa każda czynność rzecznika odpowiedzialności zawodowej.

3. Karalność przewinienia ustaje, jeżeli od czasu jego popełnienia upłynęło 5 lat.

4. Jeżeli czyn, o którym mowa w ust. 1, stanowi jednocześnie przestępstwo lub wykroczenie, ustanie odpowiedzialności zawodowej następuje nie wcześniej niż ustanie karalności przestępstwa lub karalności wykroczenia.

Art. 45. 1. W sprawach odpowiedzialności zawodowej członków organów izb wymienionych w art. 7 ust.1 pkt 2-5 i w art. 8 ust. 1 pkt 2-4 oraz zastępców okręgowego rzecznika postępowanie prowadzi okręgowy rzecznik wyznaczony przez Naczelnego Rzecznika.

2. W sprawach odpowiedzialności zawodowej Naczelnego Rzecznika i jego zastępców postępowanie prowadzi okręgowy rzecznik wyznaczony przez Naczelną Sąd.

Art. 46. 1. Rzecznik odpowiedzialności zawodowej niezwłocznie po otrzymaniu informacji wskazującej na możliwość popełnienia przewinienia zawodowego jest obowiązany wydać postanowienie o wszczęciu bądź o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego. Postanowienie doręcza się pokrzywdzonemu oraz pielęgniarce lub położnej, której sprawa dotyczy.

2. Jeżeli zachodzi potrzeba, można zażądać uzupełnienia w określonym terminie danych zawartych w informacji lub dokonać sprawdzenia faktów w tym zakresie. W tym wypadku postanowienie o wszczęciu albo o odmowie wszczęcia postępowania należy wydać najpóźniej w terminie miesiąca od dnia otrzymania informacji, o której mowa w ust. 1.

3. Pokrzywdzonemu przysługuje zażalenie na postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego.

4. Stronom przysługuje zażalenie na postanowienie o umorzeniu postępowania wyjaśniającego.

5. Uprawnionym do złożenia zażalenia przysługuje prawo przejrzenia akt.

6. Zażalenie wnosi się za pośrednictwem okręgowego rzecznika do Naczelnego Rzecznika w terminie 14 dni od dnia otrzymania odpisu postanowienia. Jeżeli Naczelny Rzecznik nie przychylił się do zażalenia, kieruje je do okręgowego sądu.

7. Jeżeli postanowienie, o którym mowa w ust. 1, wydał Naczelny Rzecznik, zażalenie wnosi się do Naczelnego Sądu za pośrednictwem Naczelnego Rzecznika w terminie 14 dni od dnia otrzymania odpisu postanowienia.

8. Naczelny Sąd rozpoznaje zażalenie w składzie trzyosobowym.

9. Uchylając postanowienie o umorzeniu postępowania wyjaśniającego albo odmowie jego wszczęcia, organ uchylający postanowienie wskazuje powody uchylecia, a w miarę potrzeby także okoliczności, które należy wyjaśnić, lub czynności, które należy przeprowadzić. Wskazania te są wiążące dla rzecznika odpowiedzialności zawodowej.

Art. 47. W toku postępowania wyjaśniającego rzecznik odpowiedzialności zawodowej powinien dążyć do szczegółowego wyjaśnienia sprawy. W tym celu może przesłuchiwać pokrzywdzonego i inne osoby w charakterze świadków, powoływać i przesłuchiwać biegłych, przesłuchać pielęgniarkę, położną, której dotyczy sprawa, w charakterze obwinionej, jak również przeprowadzać inne dowody. Do przesłuchania pielęgniarki, położnej w charakterze obwinionej przepis art. 308 § 2 Kodeksu postępowania karnego stosuje się odpowiednio.

Art. 48. Jeżeli zebrany w postępowaniu wyjaśniającym materiał dowodowy wskazuje na fakt popełnienia przewinienia zawodowego, rzecznik odpowiedzialności zawodowej wydaje postanowienie o przedstawieniu pielęgniarce, położnej zarzutów.

Art. 49. 1. Jeżeli postępowanie wyjaśniające nie dostarczyło podstaw do sporządzenia wniosku o ukaranie, rzecznik odpowiedzialności zawodowej wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania bez konieczności uprzedniego zaznajomienia obwinionej z materiałami postępowania wyjaśniającego i bez postanowienia o zamknięciu postępowania.

2. Postanowienie o umorzeniu postępowania powinno zawierać wskazanie przyczyn umorzenia.

3. Jeżeli umorzenie następuje po wydaniu postanowienia o przedstawieniu zarzutów, postanowienie o umorzeniu powinno zawierać także imię i nazwisko obwinionej oraz określenie zarzucanego jej czynu.

Art. 50. 1. Jeżeli istnieją podstawy do sporządzenia wniosku o ukaranie, rzecznik odpowiedzialności zawodowej zawiadamia obwinioną i jej obrońców o terminie końcowego zaznajomienia z materiałami postępowania wyjaśniającego wraz z pouczeniem o możliwości uprzedniego przejrzenia akt.

2. W terminie 14 dni od dnia zaznajomienia obwinionej z materiałami postępowania wyjaśniającego może ona składać wnioski o uzupełnienie postępowania.

3. Termin zaznajomienia obwinionej z materiałami postępowania powinien być tak wyznaczony, aby od doręczenia zawiadomienia o nim obwinionej i jej obrońcom upłynęło co najmniej 14 dni.

4. Nieusprawiedliwione niestawiennictwo obwinionej lub jej obrońcy nie wstrzymuje dalszego postępowania.

5. Jeżeli nie zachodzi potrzeba uzupełnienia postępowania wyjaśniającego, rzecznik odpowiedzialności zawodowej wydaje postanowienie o jego zamknięciu.

6. Rzecznik odpowiedzialności zawodowej w terminie 14 dni od dnia wydania postanowienia o zamknięciu postępowania wyjaśniającego składa do sądu pielęgniarek i położnych wnioski o ukaranie.

Art. 51. 1. Postępowanie wyjaśniające prowadzone przez okręgowego rzecznika powinno być zakończone w ciągu 6 miesięcy od dnia uzyskania informacji, o której mowa w art. 46 ust. 1.

2. W uzasadnionym przypadku Naczelny Rzecznik może przedłużyć okres postępowania wyjaśniającego na dalszy czas określony, nie dłuższy niż 6 miesięcy.

3. W przypadku niezakończenia postępowania wyjaśniającego w terminie 1 roku, akta sprawy przekazuje się Naczelnemu Sądowi, który może przedłużyć postępowanie wyjaśniające na dalszy czas określony.

Art. 52. 1. W przypadku gdy zebrane w postępowaniu wyjaśniającym lub przeprowadzone przed sądem dowody wskazują z dużym prawdopodobieństwem, że obwiniona popełniła przewinienie zawodowe, a rodzaj tego przewinienia wskazuje, że wykonywanie przez obwinioną zawodu zagraża bezpieczeństwu pacjentów lub grozi popełnieniem kolejnego przewinienia zawodowego, sąd pielęgniarek i położnych może wydać postanowienie o tymczasowym zawieszeniu prawa wykonywania zawodu przez obwinioną na okres nieprzekraczający jednego roku.

2. Postanowienie o tymczasowym zawieszeniu prawa wykonywania zawodu sąd pielęgniarek i położnych może wydać z urzędu lub na wniosek rzecznika odpowiedzialności zawodowej. Jest ono natychmiast wykonalne.

3. Sąd pielęgniarek i położnych, który wydał postanowienie o tymczasowym zawieszeniu prawa wykonywania zawodu niezwłocznie przekazuje je przewodniczącemu właściwej okręgowej rady.

4. Jeżeli do upływu okresu tymczasowego zawieszenia prawa wykonywania zawodu w sprawie zawieszanej pielęgniarce, położnej nie zapadnie prawomocne orzeczenie sądu pielęgniarek i położnych, sąd ten z urzędu bada zasadność dalszego tymczasowego zawieszenia prawa wykonywania zawodu.

5. Na postanowienie, o którym mowa w ust. 1, obwinionej przysługuje zażalenie w terminie 14 dni od dnia jego doręczenia. Zażalenie wnosi się do Naczelnego Sądu za pośrednictwem okręgowego sądu, który wydał postanowienie. Zażalenie nie wstrzymuje natychmiastowej wykonalności postanowienia.

Art. 53. 1. Sprawy w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej rozpoznają okręgowe sądy i Naczelny Sąd.

2. Właściwy do rozpoznania sprawy w pierwszej instancji jest okręgowy sąd izby, której obwiniona jest członkiem w chwili wszczęcia postępowania.

3. Sprawy przeciwko członkom organów, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 2-5 i w art. 8 ust. 1 pkt 2-5, oraz przeciwko zastępcom okręgowego rzecznika i zastępcom Naczelnego Rzecznika rozpoznaje okręgowy sąd wskazany przez Naczelny Sąd.

Art. 54. 1. Postępowanie przed sądem pielęgniarek i położnych odbywa się na rozprawie jawnej.

2. Sąd pielęgniarek i położnych może wyłączyć jawność rozprawy, jeżeli jawność mogłaby:

- 1) naruszyć tajemnicę, o której mowa w art. 17 ustawy z dnia2008 r. o zawodach pielęgniarce i położnej;
- 2) wywołać zakłócenie spokoju publicznego;
- 3) obrażać dobre obyczaje;
- 4) ujawnić okoliczności, które ze względu na ważny interes państwa powinny być zachowane w tajemnicy;
- 5) naruszyć ważny interes prywatny.

3. Sąd pielęgniarek i położnych wyłącza jawność rozprawy także na wniosek pokrzywdzonego.

Art. 55. 1. Okręgowy sąd orzeka w składzie trzyosobowym.

2. Naczelny Sąd orzeka w składzie pięciosobowym, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej.

Art. 56. Członkowie sądów pielęgniarek i położnych w zakresie orzekania są niezawisli i podlegają tylko ustawom.

Art. 57. 1. Sąd pielęgniarek i położnych umarza postępowanie w przypadku:

- 1) stwierdzenia po rozpoczęciu przewodu sądowego okoliczności wymienionych w art. 43 ust. 1 pkt 3-5;
- 2) gdy obwiniona w chwili popełnienia czynu była niepoczytalna.

2. W razie ujawnienia okoliczności wymienionych w art. 43 ust. 1 pkt 1 i 2 sąd pielęgniarek i położnych wydaje orzeczenie uniewinniające obwinioną.

Art. 58. 1. Sąd pielęgniarek i położnych orzeka następujące kary:

- 1) upomnienie;
- 2) nagane;
- 3) karę pieniężną;
- 4) zakaz pełnienia funkcji kierowniczych w zakładach opieki zdrowotnej na okres od 1 roku do 5 lat;
- 5) ograniczenie zakresu czynności w wykonywaniu zawodu na okres od 6 miesięcy do 2 lat;
- 6) zawieszenie prawa wykonywania zawodu na okres od roku do 5 lat;
- 7) pozbawienie prawa wykonywania zawodu.

2. Sąd pielęgniarek i położnych orzekając karę przewidzianą w ust. 1 pkt 5 lub 6 może dodatkowo orzec karę wymienioną w ust. 1 pkt 4.

3. W przypadku orzeczenia kary przewidzianej w ust. 1 pkt 4-7 sąd pielęgniarek i położnych może zarządzić opublikowanie orzeczenia w biuletynie właściwej okręgowej izby.

Art. 59. W postępowaniu w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej nie stosuje się instytucji kary łącznej i orzeczenia łącznego.

Art. 60. 1. Karę pieniężną orzeka się na cel społeczny związany z ochroną zdrowia w wysokości od 1 000 do 10 000 zł.

2. Karę pieniężną orzeka się samoistnie lub obok kar wymienionych w art. 58 ust. 1 pkt 4-6.

Art. 61. Orzekając karę ograniczenia zakresu czynności w wykonywaniu zawodu sąd pielęgniarek i położnych określa szczegółowo czynności, których pielęgniarka, położna nie może wykonywać.

Art. 62. 1. Zawieszenie prawa wykonywania zawodu orzeka się w miesiącach i latach.

2. Bieg kary rozpoczyna się z dniem uprawomocnienia się orzeczenia.

3. Na poczet kary zawieszenia prawa wykonywania zawodu zalicza się okres tymczasowego zawieszenia prawa wykonywania zawodu.

Art. 63. 1. Ogłoszenie orzeczenia sądu pielęgniarek i położnych jest jawne.

2. Po ogłoszeniu orzeczenia przewodniczący składu orzekającego przytacza ustnie jego główne motywy.

Art. 64. 1. Orzeczenie sądu pielęgniarek i położnych zawiera:

- 1) oznaczenie sądu pielęgniarek i położnych, który je wydał oraz sędziów, rzecznika odpowiedzialności zawodowej i protokolanta;
- 2) datę oraz miejsce rozpoznania sprawy i wydania orzeczenia;
- 3) imię, nazwisko oraz numer prawa wykonywania zawodu obwinionej;
- 4) opis i kwalifikację prawną zarzucanego czynu;
- 5) rozstrzygnięcie w przedmiocie postępowania;
- 6) postanowienie o kosztach postępowania;
- 7) rozstrzygnięcie, co do kary, a w razie potrzeby co do zaliczenia na jej poczet tymczasowego zawieszenia w prawie wykonywania zawodu, w przypadku orzeczenia skazującego.

2. Uzasadnienie orzeczenia zawiera:

- 1) wskazanie, jakie fakty sąd pielęgniarek i położnych uznał za udowodnione lub nieudowodnione, na jakich w tej mierze oparł się dowodach i dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych;
- 2) wskazanie podstawy prawnej orzeczenia;
- 3) przytoczenie okoliczności, które sąd pielęgniarek i położnych miał na względzie przy wymiarze kary.

3. Orzeczenie sądu pielęgniarek i położnych wraz z pisemnym uzasadnieniem oraz pouczeniem o terminie i sposobie wniesienia odwołania sąd pielęgniarek i położnych doręcza stronom w terminie 30 dni od dnia jego ogłoszenia, z zastrzeżeniem art. 70 ust. 2.

Art. 65. 1. Obwinionej przysługuje zażalenie na rozstrzygnięcie o kosztach postępowania w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia. Zażalenie wnosi się do sądu, który wydał orzeczenie.

2. W razie ukarania obwinionej ponosi ona koszty postępowania, chyba że sąd pielęgniarek i położnych postanowi inaczej. W razie uniewinnienia obwinionej lub umorzenia postępowania koszty postępowania ponosi Skarb Państwa.

Art. 66. 1. Od orzeczenia okręgowego sądu stronom przysługuje odwołanie do Naczelnego Sądu w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia.

2. Odwołanie, o którym mowa w ust. 1, wnosi się za pośrednictwem okręgowego sądu, który wydał zaskarżone orzeczenie.

3. Cofnięcie odwołania przez składającą je stronę przed rozpoczęciem rozprawy odwoławczej wiąże Naczelnego Sądu, który pozostawia odwołanie bez rozpoznania, o ile nie zachodzą przesłanki z art. 439 § 1 pkt 1-2, 5-10 Kodeksu postępowania karnego.

Art. 67. 1. Odwołanie, co do winy uważa się za zwrócone przeciwko całości orzeczenia.

2. Odwołanie, co do kary uważa się za zwrócone przeciwko całości rozstrzygnięcia o karze.

Art. 68. Naczelnego Sądu utrzymuje w mocy, uchyla albo zmienia orzeczenie okręgowego sądu.

Art., 69. Jeżeli sąd pielęgniarek i położnych uzna, iż przyczyną popełnienia przewinienia zawodowego był stan zdrowia obwinionej, występuje do właściwej okręgowej rady z wnioskiem o przeprowadzenie postępowania przewidzianego w art. 37 ustawy z dnia2008 r. o zawodach pielęgniarki i położnej.

Art. 70. 1. Orzeczenia Naczelnego Sądu kończące postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej są prawomocne z chwilą ogłoszenia.

2. Orzeczenie Naczelnego Sądu doręcza się stronom wraz z pisemnym uzasadnieniem w terminie 2 miesięcy od dnia jego ogłoszenia.

Art. 71. 1. Od prawomocnego orzeczenia sądu pielęgniarek i położnych kończącego postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej stronom, ministrowi właściwemu do spraw zdrowia, Rzecznikowi Praw Obywatelskich i Prezesowi Naczelnego Rady przysługuje skarga do właściwego ze względu na miejsce zamieszkania obwinionej sądu okręgowego

w terminie 2 miesięcy od dnia doręczenia orzeczenia wraz z uzasadnieniem. Do rozpoznania skargi stosuje się przepisy Kodeksu postępowania karnego o apelacji.

2. Sąd pielęgniarek i położnych przesyła odpis orzeczenia, o którym mowa w ust. 1, najpóźniej w ciągu 14 dni od dnia jego uprawomocnienia się stronom, właściwej okręgowej radzie do wykonania, ministrowi właściwemu do spraw zdrowia, Rzecznikowi Praw Obywatelskich oraz Prezesowi Naczelnej Rady do wiadomości.

3. Od orzeczeń sądu okręgowego kasacja nie przysługuje.

Art. 72. Postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej zakończone prawomocnym orzeczeniem sądu pielęgniarek i położnych wznawia się, jeżeli:

- 1) w związku z postępowaniem dopuszczono się przestępstwa, a istnieje uzasadniona podstawa do przyjęcia, że mogło to mieć wpływ na treść orzeczenia;
- 2) po wydaniu orzeczenia ujawnią się nowe fakty lub dowody nieznanne przedtem sądowi, wskazujące na to, że:
 - a) obwiniona nie popełniła czynu albo czyn jej nie stanowił przewinienia zawodowego lub nie podlegał karze,
 - b) sąd umorzył postępowanie błędnie przyjmując, że obwiniona nie popełniła zarzucanego jej czynu.

Art. 73. Postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej zakończone prawomocnym orzeczeniem sądu pielęgniarek i położnych można wznowić w wypadku uchylenia lub istotnej zmiany treści prawomocnego orzeczenia, z powodu którego zostało ono umorzone w trybie art. 57 ust. 2.

Art. 74. Czyn, o którym mowa w art. 72 pkt 1, musi być ustalony prawomocnym wyrokiem skazującym, chyba że orzeczenie takie nie może zapaść z powodu przyczyn wymienionych w art. 17 § 1 pkt 3-11 lub w art. 22 Kodeksu postępowania karnego.

Art. 75. 1. Wznowienie postępowania może nastąpić na wniosek strony lub z urzędu.

2. Wniosek o wznowienie postępowania na korzyść obwinionej, złożyć może w razie jej śmierci osoba, o której mowa w art. 43 ust. 3.

3. Postępowanie wznawia się z urzędu tylko w razie ujawnienia jednego z uchybień wymienionych w art. 439 § 1 Kodeksu postępowania karnego.

4. Wznowienie nie może nastąpić z przyczyn wymienionych w ust. 3, jeżeli były one przedmiotem rozpoznania na skutek skargi.

5. Niedopuszczalne jest wznowienie postępowania z urzędu na niekorzyść obwinionej po upływie 6 miesięcy od dnia uprawomocnienia się orzeczenia.

Art. 76. 1. W kwestii wznowienia postępowania zakończonego prawomocnym orzeczeniem okręgowego sądu lub Naczelnego Sądu orzeka w innym składzie sąd pielęgniarek i położnych, który wydał orzeczenie kończące prawomocnie postępowanie.

2. W kwestii wznowienia postępowania sąd pielęgniarek i położnych orzeka na posiedzeniu bez udziału stron, chyba że przewodniczący sądu lub sąd postanowi inaczej.

Art. 77. Wniosek o wznowienie postępowania powinien być sporządzony i podpisany przez adwokata. Przepis art. 446 § 2 Kodeksu postępowania karnego stosuje się odpowiednio.

Art. 78. 1. Na postanowienie oddalające wniosek o wznowienie postępowania lub pozostawiające go bez rozpoznania przysługuje zażalenie do Naczelnego Sądu w terminie 14 dni od dnia doręczenia postanowienia, z tym, że zażalenie na postanowienie Naczelnego Sądu rozpoznaje ten sąd w innym składzie.

2. Orzekając o wznowieniu postępowania, Naczelny Sąd uchyla zaskarżone orzeczenie i przekazuje sprawę właściwemu sądowi pielęgniarek i położnych do ponownego rozpoznania. Od tego orzeczenia środek odwoławczy nie przysługuje.

3. Uchylając zaskarżone orzeczenie, Naczelny Sąd może uniewinnić obwinioną, jeżeli nowe fakty lub dowody wskazują na to, że orzeczenie to jest oczywiście niesłuszne, albo też postępowanie umorzyć.

Art. 79. 1. Pielęgniarka, położna, która w wyniku wznowienia postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej albo apelacji została uniewinniona, przysługuje odszkodowanie za poniesioną szkodę oraz zadośćuczynienie za doznaną krzywdę, na skutek wykonania względem

niej w całości albo w części kary, która została zmieniona albo uchylona w wyniku wznowienia postępowania albo apelacji.

2. Roszczenia, o których mowa w ust. 1, przysługują w stosunku do okręgowej izby, której obwiniona była członkiem w momencie ukarania.

3. W sprawach roszczeń, o których mowa w ust. 1, orzeka sąd powszechny.

4. Roszczenia, o których mowa w ust. 1, ulegają przedawnieniu z upływem roku od dnia uprawomocnienia się orzeczenia wydanego w wyniku wznowienia postępowania.

Art. 80. Prawomocne orzeczenie wydane przez sąd pielęgniarek i położnych w I instancji, sąd ten doręcza wraz z uzasadnieniem stronom, ministrowi właściwemu do spraw zdrowia, przewodniczącemu właściwej okręgowej rady, Rzecznikowi Praw Obywatelskich i Prezesowi Naczelnej Rady.

Art. 81. 1. Prawomocne ukaranie karą wymienioną w art. 58 ust. 1 pkt 6 i 7 stanowi podstawę do rozwiązania bez wypowiedzenia umowy o pracę albo umowy cywilnoprawnej, na podstawie, której pielęgniarka, położna wykonuje zawód.

2. Po otrzymaniu prawomocnego orzeczenia sądu pielęgniarek i położnych, o którym mowa w ust. 1, przewodniczący właściwej okręgowej rady zawiadamia ukaranego o skreśleniu z rejestru indywidualnych praktyk pielęgniarek, położnych lub indywidualnych specjalistycznych praktyk pielęgniarek, położnych lub grupowych praktyk pielęgniarek lub położnych w wykonaniu orzeczenia sądu.

Art. 82. Na wniosek obwinionej pielęgniarce, położnej prawomocne orzeczenie uniewinniające ją w sprawie z zakresu odpowiedzialności zawodowej podlega opublikowaniu w biuletynie okręgowej izby, której pielęgniarce, położnej jest członkiem, na jej koszt.

Art. 83. 1. Naczelna Rada prowadzi rejestr ukaranych pielęgniarek i położnych. Rejestr jest jawny dla osób, które wykażą interes prawny.

2. Rejestr, o którym mowa w ust. 1, obejmuje następujące dane:

- 1) numer kolejny;
- 2) data wpisu;

- 3) imiona i nazwisko;
- 4) data i miejsce urodzenia,
- 5) imię ojca;
- 6) imię matki;
- 7) numer prawa wykonywania zawodu;
- 8) numer rejestru w okręgowej izbie;
- 9) oznaczenie orzeczenia;
- 10) data orzeczenia;
- 11) nazwa orzekającego sądu;
- 12) rodzaj orzeczonej kary;
- 13) data uprawomocnienia orzeczenia;
- 14) data wykonania kary;
- 15) data zatarcia;
- 16) adnotacje o orzeczeniach wydanych w trybie art. 52.

Art. 84. 1. Zatarcie ukarania następuje z urzędu:

- 1) po upływie roku od dnia uprawomocnienia się orzeczenia o ukaraniu karą wymienioną w art. 58 ust. 1 pkt 1;
 - 2) po upływie 3 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia o ukaraniu karą wymienioną w art. 58 ust. 1 pkt 2;
 - 3) po upływie 3 lat od dnia wykonania orzeczenia o ukaraniu karą wymienioną w art. 58 ust. 1 pkt. 3-5;
 - 4) po upływie 5 lat od dnia wykonania orzeczenia o ukaraniu karą wymienioną w art. 58 ust. 1 pkt 6, jeżeli pielęgniarka, położna nie zostanie w tym czasie ponownie ukarana lub nie zostanie wszczęte przeciwko niej postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej;
 - 5) z chwilą zatarcia skazania środkiem karnym wymierzonym w postępowaniu karnym, w trybie i na zasadach określonych w odrębnych przepisach.
2. Kara pozbawienia prawa wykonywania zawodu nie ulega zatarciu.
3. Zatarcie ukarania następuje poprzez usunięcie z rejestru ukaranych pielęgniarek i położnych wzmianki o ukaraniu.

Art. 85. Minister właściwy do spraw zdrowia w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) regulamin wewnętrznego urzędowania sądów pielęgniarek i położnych oraz rzeczników odpowiedzialności zawodowej,
- 2) sposób i tryb prowadzenia rejestru ukaranych pielęgniarek i położnych,
- 3) sposób i tryb wykonania prawomocnych orzeczeń sądów pielęgniarek i położnych

- kierując się potrzebą respektowania praw uczestników postępowania, specyfiką, złożonością i czasochłonnością postępowań w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej, zabezpieczeniem tajemnicy zawodowej oraz ochroną danych osobowych ukaranych pielęgniarek i położnych.

Art. 86. W sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego oraz przepisy rozdziałów I-III i art. 53 § 1 i 2 Kodeksu karnego.

Rozdział 6

Majątek i gospodarka finansowa

Art. 87. Samorząd może prowadzić działalność gospodarczą.

Art. 88. 1. Na majątek izby składają się środki finansowe oraz mienie ruchome i nieruchomości.

2. Majątek izby powstaje:

- 1) ze składek członkowskich;
- 2) z zapisów, darowizn, dotacji;
- 3) z wpływów z działalności gospodarczej;
- 4) z innych wpływów.

3. Majątkiem izby zarządza właściwa rada.

Art. 89. 1. Izby otrzymują z budżetu państwa środki finansowe na:

- 1) prowadzenie rejestrów pielęgniarek i położnych, w tym rejestrów pielęgniarek i położnych czasowo i okazjonalnie wykonujących zawód;

- 2) prowadzenie Centralnego Rejestru Pielęgniarek i Położnych;
 - 3) stwierdzanie oraz przyznawanie prawa wykonywania zawodu;
 - 4) wydanie prawa wykonywania zawodu;
 - 5) wystawianie i wydawanie zaświadczeń członkom samorządu potwierdzających uznawanie kwalifikacji w tym wykształcenie i uprawnienia zawodowe;
 - 6) działalność prewencyjną w zakresie odpowiedzialności zawodowej;
 - 7) prowadzenie rejestru ukaranych;
 - 8) działalność informacyjną, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 9;
 - 9) koszty postępowania w podmiocie odpowiedzialności zawodowej zgodnie z art. 65 ust. 2.
2. Środki, o których mowa w ust. 1, przekazuje minister właściwy do spraw zdrowia na podstawie umów zawartych z odpowiednią okręgową radą pielęgniarek i położnych lub Naczelną Radą Pielęgniarek i Położnych, zawierających w szczególności:
- 1) określenie wysokości finansowania;
 - 2) sposób dokonywania rozliczeń;
 - 3) sposób i terminy przekazywania środków:
3. Minister może przeprowadzić kontrolę realizacji zadań, o których mowa w ust. 1, w okresie trwania umowy i przez okres pięciu lat po jej wygaśnięciu.

Art. 90. Nieopłacone w terminie składki członkowskie i koszty postępowania w sprawach odpowiedzialności zawodowej podlegają ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Rozdział 7

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 91. 1. Pielęgniarki, położne, które w dniu wejścia w życie ustawy są wpisane do rejestru pielęgniarek i położnych prowadzonego przez okręgową radę stają się członkami właściwej okręgowej izby.

2. Pielęgniarki, położne, które w dniu wejścia w życie ustawy są wpisane do rejestru pielęgniarek i położnych prowadzonego przez okręgową radę a nie wymieniły prawa wykonywania zawodu do dnia 31 grudnia 2001 r., skreśla się z rejestru pielęgniarek i położnych z dniem 1 stycznia

2010 r., chyba że do tego czasu wymienia prawo wykonywania zawodu. Środki finansowe na wymianę prawa wykonywania zawodu izby otrzymują z budżetu państwa.

3. Pielęgniarki, położne, które w dniu wejścia w życie ustawy nie są wpisane do rejestru pielęgniarek i położnych prowadzonego przez okręgową radę, a figurowały na listach członków właściwej okręgowej izby, tracą członkostwo w samorządzie z dniem 1 stycznia 2010 r., chyba że do tego czasu zostaną wpisane do rejestru pielęgniarek i położnych prowadzonego przez okręgową radę.

Art. 92. 1. Przepisy niniejszej ustawy dotyczące odpowiedzialności zawodowej stosuje się do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy prawomocnym orzeczeniem w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej.

2. Czynności w sprawach, o których mowa w ust. 1, dokonane na podstawie przepisów dotychczasowych są skuteczne.

3. Przepisu art. 10 ust. 5 nie stosuje się do rzeczników odpowiedzialności, zastępców rzeczników odpowiedzialności zawodowej i członków sądów pielęgniarek i położnych wybranych na podstawie dotychczasowych przepisów.

Art. 93. Organy samorządu pełnią swoje funkcje do końca kadencji, na którą zostały wybrane.

Art. 94. Przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 11g oraz art. 11h ust. 3 ustawy, o której mowa w art. 95, zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 60 i art. 61 ust. 4 ustawy z dnia2008 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. Nr ..., poz. ...).

Art. 95. Traci moc ustawa z dnia 19 kwietnia 1991 r. o samorządzie pielęgniarek i położnych (Dz. U. Nr 41, poz. 178, z późn. zm.²⁾).

Art. 96. Ustawa wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia.

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1996 r. Nr 24, poz. 110 i Nr 91, poz. 410, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 2000 r. Nr 120, poz. 1268 oraz z 2002 r. Nr 62, poz. 559, Nr 153, poz. 1271 i Nr 240, poz. 2052.

Uzasadnienie

Samorząd pielęgniarek i położnych jest jedną z postaci samorządu zawodowego reprezentującego osoby wykonujące zawody zaufania publicznego, jakie w świetle art. 17 Konstytucji RP mogą istnieć w demokratycznym państwie prawnym celem sprawowania pieczy nad należyтым wykonywaniem tychże zawodów w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony. Aktualnie podstawę normatywną dla istnienia samorządu zawodowego pielęgniarek i położnych stanowi ustawa z dnia 19 kwietnia 1991 r. o samorządzie pielęgniarek i położnych (Dz. U. Nr 41, poz. 178 z późn. zm.).

Przedmiotowy akt prawny pochodzi z okresu sprzed uchwalenia Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 1997 r., stąd też szereg szczegółowych rozwiązań normatywnych zawartych w aktualnie obowiązującej ustawie o samorządzie pielęgniarek i położnych musi budzić uzasadnione wątpliwości z punktu widzenia wymogów państwa prawa. Nie bez znaczenia pozostaje także fakt wielokrotnej nowelizacji ustawy z dnia 19 kwietnia 1991 r. Wszystkie te okoliczności łącznie przesądzają o potrzebie uchwalenia nowej ustawy regulującej funkcjonowanie samorządu zawodowego pielęgniarek i położnych, przy czym konieczność zapewnienia spójności i przejrzystości uregulowań prawnych ze sfery pielęgniarstwa i położnictwa aktualizuje kwestię przygotowania projektu ustawy o samorządzie pielęgniarek i położnych w ścisłym związku z równoległym projektem ustawy o zawodach pielęgniarstwa i położnej. Projekt ustawy o samorządzie pielęgniarek i położnych uwzględnia więc nowe treści merytoryczne wynikające z projektu ustawy o zawodach pielęgniarstwa i położnej.

W projekcie proponuje się odejście od dotychczasowego ujęcia członkostwa w samorządzie pielęgniarek i położnych. Podstawą do takiego ujęcia jest sam art. 17 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, który stanowi m. in., że samorząd zawodowy reprezentuje osoby wykonujące zawody zaufania publicznego i sprawuje pieczę nad należyтым wykonywaniem tych zawodów. W związku z tym zaproponowano, aby członkiem samorządu pielęgniarek i położnych była pielęgniarzka, położna, która ma prawo wykonywania zawodu, przy czym członkostwo w samorządzie rozpoczyna się od dnia podjęcia uchwały o stwierdzeniu albo przyznaniu prawa wykonywania zawodu. Projektowana regulacja w tym zakresie ma więc na celu pełniejsze oddanie istoty samorządu zawodowego jako instytucji publicznoprawnej.

Projekt w znacznej części zawiera rozwiązania przeniesione z ustawy z dnia 19 kwietnia 1991 r. o samorządzie pielęgniarek i położnych. Dotyczy to w szczególności zadań samorządu, jego struktury, nazewnictwa i kompetencji organów, zasad ich procedowania. Wartością samą w sobie jest bowiem niewątpliwie uhonorowanie tradycji i zwyczajów w funkcjonowaniu jednostek samorządu zawodowego, jakie utrwaliły się na gruncie dotychczasowej regulacji prawnej. W niezbędnym zakresie zostały przy tym dookreślone zadania przypisane poszczególnym organom samorządowym celem zapewnienia przejrzystości ich działania i likwidacji jakichkolwiek niepewności kompetencyjnych.

W projekcie ustawy proponuje się pełne uregulowanie kwestii odpowiedzialności zawodowej pielęgniarek i położnych. Dotychczas kwestie praw i obowiązków stron postępowania w zakresie odpowiedzialności zawodowej były uregulowane w ustawie z dnia 19 kwietnia 1991 r. o samorządzie pielęgniarek i położnych oraz rozporządzeniu Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 19 stycznia 1993 r. w sprawie postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej pielęgniarek i położnych (Dz. U. Nr 9, poz. 45). Taka sytuacja nie miała uzasadnienia w świetle obowiązujących zasad konstytucyjnych w zakresie stanowienia prawa. Należy bowiem mieć na uwadze, iż w drodze przeprowadzenia stosownego postępowania z zakresu odpowiedzialności zawodowej następuje istotna ingerencja w prawa i wolności obywatelskie, która w demokratycznym państwie prawnym w świetle art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej może mieć miejsce jedynie wówczas, gdy znajduje ona dostateczne umocowanie w akcie prawnym o randze ustawy. Dotychczasowy stan prawny, w ramach którego istotny fragment normatywny dotyczący odpowiedzialności zawodowej pielęgniarek i położnych znajdował uregulowanie w akcie wykonawczym, musiał rodzić w tym zakresie uzasadnione wątpliwości.

Celem dostatecznego wypełnienia wymogów konstytucyjnych szereg unormowań dotyczących zarówno istoty samej odpowiedzialności zawodowej jak i jej proceduralnego urzeczywistnienia został przeniesiony w ramach przedkładanego projektu na poziom ustawy. Do regulacji w formie aktu prawnego o randze rozporządzenia zostały pozostawione jedynie kwestie ściśle techniczne nie mające bezpośredniego wpływu na prawa i wolności obywatelskie. Postulowane ustawowe usankcjonowanie regulacji odpowiedzialności zawodowej niewątpliwie wzmocni jej znaczenie na płaszczyźnie prewencji indywidualnej jak i generalnej. Z uwagi na fakt, iż postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej jest szczególnym

przypadkiem postępowania penalnego proponowany w projekcie model procedury urzeczywistniającej odpowiedzialność zawodową pielęgniarek i położnych respektuje podstawowe zasady rządzące postępowaniem karnym.

Rozszerzeniu ulega przy tym sam katalog kar, mogących zostać wymierzone podlegającej odpowiedzialności zawodowej osobie w razie autorytatywnego potwierdzenia przewinienia zawodowego o karę pieniężną. Element sankcji majątkowej pozwala bowiem na bardziej efektywną realizację celów karania w ramach odpowiedzialności zawodowej. Z pewnością istnieją bowiem takie przewinienia, w związku z dopuszczeniem się których celowe staje się wymierzanie właśnie kary o charakterze bezpośrednio majątkowym. Brak tego rodzaju sankcji w aktualnej sytuacji był źródłem istotnych trudności przy doborze adekwatnego środka oddziaływania w przypadku przewinień zawodowych o średnim stopniu społecznej szkodliwości.

Istotną nowość normatywną stanowi art. 13 ust. 1 projektowanej ustawy, który potwierdza obowiązywanie w ramach porządku prawnego powinności doręczania przez organy samorządu zawodowego podjętych przez siebie uchwał ministrowi właściwemu do spraw zdrowia niezwłocznie po ich podjęciu. Dotychczas istnienie analogicznego obowiązku na gruncie art. 6 ustawy z dnia 19 kwietnia 1991 r. było wynikiem jedynie wykładni celowościowej, kwestionowanej przez przedstawicieli samorządu zawodowego.

Warto przy tym podnieść, iż kwestia niezwłocznego doręczenia zapadłej uchwały ma ogromne znaczenie z punktu widzenia właściwej realizacji przez Ministra Zdrowia przysługującego mu prawa skargi na uchwały organów samorządu do właściwego sądu. Trudno bowiem w świetle wymogów państwa prawa o zasadną akceptację poglądu, który dopuszcza generalnie możliwość rozpoczęcia biegu terminu do wniesienia skargi przez Ministra Zdrowia po upływie znacznego okresu, na skutek braku doręczenia uchwały podmiotowi uprawnionemu do wniesienia skargi bezpośrednio po podjęciu kwestionowanej uchwały. Innymi słowy prawne określenie początku biegu terminu do wniesienia skargi poprzez odniesienie się do konwencjonalnej (proceduralnej) czynności doręczenia statuuje konieczność prawnego zobowiązania podmiotu podejmującego podlegającą zaskarżeniu uchwałę do niezwłocznego jej doręczenia podmiotowi uprawnionemu do złożenia skargi. Pozostające w sferze oddziaływania podjętej uchwały podmioty prawne mają bowiem prawo oczekiwać, iż wydane rozstrzygnięcie stanie się ostateczne (prawnie niekwestionowane) z upływem okresu dającego się wyznaczyć

w sposób jednoznaczny. Niestabilność sytuacji prawnej jest, bowiem oczywistą antywartością państwa prawa.

Zmianie podlega także właściwość sądu rozpoznającego skargę ministra właściwego do spraw zdrowia na uchwały organów samorządu zawodowego, wnoszoną w oparciu o treść art. 13 ust. 2 projektu. Dotychczas w świetle art. 6 ustawy z dnia 19 kwietnia 1991 r. organem właściwym do rozpoznania przedmiotowej skargi był Sąd Najwyższy. Takie przyporządkowanie właściwości było swoistym odstępstwem od kognicji tegoż sądu, bowiem sprawy ze skargi na przejaw funkcjonowania organu samorządu zawodowego, jakim pozostają uchwały organów samorządu zawodowego pielęgniarek i położnych, ze swej natury pozostają sprawami sądowno-administracyjnymi i jako takie winny podlegać właściwości sądownictwa administracyjnego. Projektowana ustawa w tym zakresie sankcjonuje więc naturalną intuicję prawną, przy czym przypisanie wskazanych spraw kognicji Naczelnego Sądu Administracyjnego ma na celu zapewnienie jednolitości orzecniczej, względnej szybkości rozpoznania przedmiotowych spraw jak i wysokiego poziomu merytorycznego statuowanej kontroli prawnej. Należy mieć przy tym na uwadze, iż prawo do zaskarżenia przez ministra właściwego do spraw zdrowia uchwał organów samorządu zawodowego do Naczelnego Sądu Administracyjnego na podstawie art. 13 ust. 2 projektowanej ustawy nie dotyczy uchwał wymienionych w art. 51 projektowanej ustawy o zawodach pielęgniarstwa i położniczego. Projektowane akty prawne potwierdzają więc rozróżnienie istniejące na gruncie art. 6 oraz art. 24 ust. 2 ustawy z 19 kwietnia 1991 r. o samorządzie pielęgniarek i położnych.

Stosownej modyfikacji ulega także właściwość sądu rozpatrującego odwołanie od zapadłego rozstrzygnięcia sądu odpowiedzialności zawodowej. Aktualnie z mocy art. 39 ust. 2 ustawy z dnia 19 kwietnia 1991 r. sądem właściwym do rozpoznania przedmiotowego odwołania pozostawał sąd apelacyjny—sąd pracy i ubezpieczeń społecznych. Postulowane w ramach art. 71 ust. 1 przypisanie rozpoznawania wnoszonych odwołań sądowi okręgowemu ma na celu niewątpliwie przyspieszenie rozpoznawania wnoszonych środków zaskarżenia. Nadto konsekwentnie statuuje się powinność stosowania przez sąd okręgowy przepisów procedury karnej w sposób pełniejszy oddających charakter sprawowanej przez sąd powszechny kontroli.

Przedmiot projektowanego rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej, jak również nie wymaga notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia

23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Ocena Skutków Regulacji

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowana regulacja

Projekt ustawy dotyczy pielęgniarek i położnych, organów samorządu zawodowego pielęgniarek i położnych, Ministra właściwego do spraw zdrowia, Ministra Sprawiedliwości oraz Rzecznika Praw Obywatelskich. Projektowane uregulowania rozszerzają też kognicję Naczelnego Sądu Administracyjnego (właściwość do rozpatrywania skarg Ministra Zdrowia na uchwały organów samorządu) oraz sądów okręgowych (właściwość w kwestii rozpoznania odwołania od prawomocnych orzeczeń sądów odpowiedzialności zawodowej). Pośrednio projektowana ustawa będzie oddziaływać pośrednio także na sferę prawną pacjentów korzystających ze świadczeń zdrowotnych udzielanych przez pielęgniarki i położne.

2. Konsultacje społeczne

Równolegle do uzgodnień międzyresortowych projektowana regulacja zostanie przekazana do konsultacji wskazanym podmiotom

1. Naczelna Rada Pielęgniarek i Położnych
2. Ogólnopolski Związek Zawodowy Pielęgniarek i Położnych
3. Polskie Towarzystwo Pielęgniarskie
4. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych
5. NSZZ „Solidarność”
6. Forum Związków Zawodowych
7. Sekretariat Ochrony Zdrowia Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”
8. Federacja Związków Zawodowych Pracowników Ochrony Zdrowia
9. Federacja Związków Pracodawców Zakładów Opieki Zdrowotnej.

Projekt ustawy zostanie również umieszczony na stronach internetowych Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Zdrowia.

Wyniki konsultacji zostaną przedstawione w niniejszej Ocenie po ich zakończeniu

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych.

Projekt ustawy nie spowoduje skutków finansowych dla budżetu państwa.

4. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Projekt ustawy nie ma wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

5. Wpływ na rynek pracy

Projekt ustawy nie ma bezpośredniego wpływu na rynek pracy. Jednakże nowe regulacje dotyczące określenia członkostwa w samorządzie pielęgniarek i położnych pozwolą na wskazanie dokładnej liczby pielęgniarek i położnych wykonujących zawód na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, co w istotny sposób ułatwi wdrażanie przez właściwe organy działań zaradczych w sytuacji zwiększającego się deficytu pielęgniarek i położnych w kraju.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów

Projekt ustawy nie ma wpływu na sytuację i rozwój regionów.

7. Wpływ regulacji na warunki życia ludności

Poprawa społecznego odbioru systemu ochrony zdrowia współtworzonego przez przedstawicieli zawodów pielęgniarstwa i położnictwa ma realną szansę na podniesienie ogólnego poziomu satysfakcji społecznej.

8. Wpływ regulacji na ochronę zdrowia

Zapewnienie przejrzystości i funkcjonalności nadzoru samorządu zawodowego pielęgniarek i położnych nad przedstawicielami tychże zawodów medycznych może przyczynić się do podniesienia standardu świadczonych usług zdrowotnych a ostatecznie także ugruntować autorytet zawodów pielęgniarstwa i położnictwa oraz umocnić społeczne zaufanie i szacunek do zawodu pielęgniarstwa i położnictwa.